Journal of Birjand University of Medical Sciences

Birjand University of Medical Sciences

Letter to Editor

My health, My right: World Health Day 2024

Bita Bijari[1]*

ABSTRACT

Despite marked improvements in the health index in recent years, the right to health of millions of people is under increasing threat. The right to health is everyone's right to enjoy the highest attainable physical and mental health standards. It is closely linked to the realization of other human rights. The right to health encompasses access not only to health services but also to economic stability, quality education, employment, housing, suitable living facilities, and other aspects that contribute to health. To overcome these challenges, the theme of World Health Day 2024 has been selected as "My Health, My Right." This year's theme was selected to champion the right of everyone, everywhere, to have access to quality health services, education, and information, as well as healthy drinking water, clean air, good nutrition, quality housing, good working and environmental conditions.

Keywords: Health, Health Right, World Health Day

Citation: Bijari B. [My health, My right: World Health Day 2024]. J Birjand Univ Med Sci. 2024; 31(3): 256-260. [Persian]

DOI 10.61186/JBUMS.31.3.256

Received: May 18, 2024 **Accepted:** June 26, 2024

[1] Community Medicine Department, Cardiovascular Diseases Research Center, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

***Corresponding author:** Community Medicine Department, Cardiovascular Diseases Research Center, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
Tel: + 9832381506 Fax: + 985632381509 E-mail: Bita.bijari@yahoo.com

[DOI: 10.61186/JBUMS.31.3.256]

نامه به سردبیر

«سلامت من، حق من»: شعار سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۲۴

بیتا بیجاری[۱]*

چکیده

علی‌رغم بهبود شاخص‌های مربوط به سلامتی در سال‌های اخیر، حق سلامت میلیون‌ها نفر، در سراسر جهان به‌طور فزاینده‌ای در معرض تهدید قرار می‌گیرد. حق سلامتی، حق هر کس برای برخورداری از بالاترین استانداردهای قابل دستیابی سلامت جسمی و روانی است. حق سلامتی ارتباط تنگاتنگی با تحقق سایر حقوق بشر دارد. حق بر سلامت نه تنها شامل دسترسی به خدمات بهداشتی، بلکه دسترسی به ثبات اقتصادی، آموزش باکیفیت، اشتغال، مسکن، امکانات زندگی مناسب و سایر جنبه‌هایی است که به سلامت کمک می‌کند. برای رفع چنین چالش‌هایی، موضوع روز جهانی بهداشت برای سال ۲۰۲۴ «سلامت من، حق من» انتخاب شده است. این شعار برای حمایت از حق هر فرد در هر جایی برای دسترسی به خدمات بهداشتی با کیفیت، آموزش و اطلاعات، همچنین آب آشامیدنی سالم، هوای تمیز، تغذیه خوب، مسکن باکیفیت، شرایط کاری و محیطی مناسب انتخاب شده است.

واژه‌های کلیدی: سلامت، حق سلامت، روز جهانی بهداشت

مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۴۰۳؛ ۳۱ (۳): ۲۶۰-۲۵۶

دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۹ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۴/۰۶

[۱] گروه پزشکی اجتماعی و خانواده، مرکز تحقیقات بیماری‌های قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

***نویسنده مسئول:** گروه پزشکی اجتماعی و خانواده، مرکز تحقیقات بیماری‌های قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

آدرس: خراسان جنوبی- بیرجند- خیابان غفاری- دانشگاه علوم پزشکی بیرجند- دانشکده پزشکی- گروه پزشکی اجتماعی و خانواده

تلفن: ۰۵۶۳۲۳۸۱۵۰۶ نمابر: ۰۵۶۳۲۳۸۱۵۰۹ پست الکترونیکی: Bita.bijari@yahoo.com

[DOI: 10.61186/JBUMS.31.3.256]

سردبیر محترم

از آغاز قرن جدید، جهان شاهد پیشرفت‌های قابل توجهی در سلامت مردم در سطح جهان بوده است. مرگ و میر کودکان به نصف و مرگ و میر مادران به میزان یک سوم کاهش یافته است و بروز بسیاری از بیماری های عفونی از جمله HIV[1]، سل (TB[2]) و مالاریا، همچنین خطرات ناشی از مرگ زودرس ناشی از بیماری‌های غیرواگیر و صدمات کاهش یافته است. .

امید به زندگی در هنگام تولد از ۶۷ سال در سال ۲۰۰۰ به ۷۳ سال در سال ۲۰۱۹ افزایش پیدا کرده است. بااین‌حال، پیشرفت سریعی که برای بسیاری از این شاخص‌های مربوط به اهداف توسعه (MDGs[3]) وجود داشته به‌طور قابل توجهی از سال ۲۰۱۵ متوقف شده است؛ لذا کاهش وجود داشته ولی سرعت کاهش کم شده است. افت سالیانه در شاخص‌هایی مانند نسبت مرگ و میر، میزان مرگ و میر نوزادان و کودکان زیر پنج سال، مرگ و میر زودرس ناشی از بیماری‌های غیرواگیر عمده ، خودکشی و نرخ مرگ و میر ترافیک جاده‌ای مشاهده می‌شود (۱).

علیرغم کاهش در معرض قرار گرفتن بسیاری از عوامل خطر سلامتی مانند مصرف دخانیات، آب ناسالم و سوء تغذیه و دیگر عوامل این پیشرفت کافی نبوده و مواجهه با عوامل خطری مانند مصرف الکل و فشار خون بالانگران کننده است. ۹۹٪ جمعیت جهان سطوح ناسالم ذرات ریز (PM[4]) را تنفس می‌کنند، شیوع چاقی رو به افزایش بوده و هیچ نشانه‌ای از کاهش شیوع آن وجود ندارد (۱).

از زمانی که سازمان جهانی بهداشت (WHO[5]) در سال ۱۹۴۸ تأسیس شد، حق مردم برای برخورداری از سلامت در مأموریت آن سازمان –برای ارائه سلامت برای همه– نقش اساسی داشته است. حق سلامت در همان سال در اعلامیه جهانی حقوق بشر به ثبت رسیده است (۲).

حق سلامتی، حق هر کس برای برخورداری از بالاترین استانداردهای قابل دستیابی سلامت جسمی و روانی است که در میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ۱۹۶۶ تصریح شده است (۳).

سازمان جهانی بهداشت برای سال ۲۰۲۴ شعار My Health, My Right (سلامت من، حق من) را در نظر گرفته است که بر اهمیت حق دسترسی به خدمات بهداشتی و حفظ سلامت فردی تأکید دارد. علت انتخاب این عنوان به این دلایل می‌باشد: در سراسر جهان، حق سلامت میلیون‌ها نفر به‌طور فزاینده‌ای در معرض تهدید قرار گرفته است. بیماری‌ها و مشکلات بهداشتی به‌عنوان عوامل اصلی مرگ و ناتوانی مطرح هستند. در کنار آن منازعات و جنگ‌ها نیز موجب مرگ، درد، گرسنگی و استرس روانی می‌شوند. استفاده از سوخت‌های فسیلی همزمان، بحران‌های اقلیمی را شدت بخشیده و حق استفاده از هوای تمیز را برای ما از بین برده، به‌طوری‌که آلودگی هوا هر ۵ ثانیه جان یک نفر را می‌گیرد (۲).

سلامت در قانون اساسی حداقل ۱۴۰ کشور از جمله ۲۰ کشور منطقه مدیترانه شرقی به‌عنوان حقوق بشر شناخته شده است. با این حال، در بسیاری از کشورها اجرا نمی‌شود. در نتیجه، حق سلامت میلیون‌ها نفر در سطح جهان به‌طور فزاینده‌ای در معرض تهدید قرار می‌گیرد. حداقل ۴/۵میلیارد نفر – بیش از نیمی از جمعیت جهان – به‌طور کامل تحت پوشش خدمات بهداشتی ضروری نیستند (۲).

حق سلامتی ارتباط تنگاتنگی با تحقق سایر حقوق بشر دارد و بر آن تکیه دارد. این حقوق شامل حقوق زندگی، غذا، مسکن، کار، تحصیل، حریم خصوصی، دسترسی به اطلاعات، آزادی از شکنجه و آزادی اجتماعات و رفت و آمد است. حق بر سلامت نه تنها شامل دسترسی به خدمات بهداشتی، بلکه دسترسی به ثبات اقتصادی، آموزش با کیفیت، اشتغال، مسکن، امکانات زندگی مناسب و سایر جنبه‌هایی است که به سلامت کمک می‌کند. فقیرترین، تبعیض‌آمیزترین و به حاشیه رانده‌شده‌ترین افراد تحت تأثیر نابرابری‌های اجتماعی و موانع دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی هستند که تأثیرات فاجعه‌باری بر سلامت و رفاه آن‌ها دارد (۲).

مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری (CDC[6]) نابرابری‌های سلامت (Health Disparity) را «تفاوت‌های قابل اجتناب در بار بیماری‌ها، آسیب، خشونت، یا فرصت‌های دستیابی به سلامت

[1] Human Immunodeficiency Virus
[2] Tuberculosis
[3] Millennium Development Goals
[4] Particulate pollution
[5] World Health Organization
[6] Centers for Disease Control and Prevention

[DOI: 10.61186/JBUMS.31.3.256]

مطلوب بین گروه‌ها و جوامع نژادی، قومی و دیگر جمعیتی که از نظر اجتماعی محروم هستند» تعریف می‌کند. نابرابری در مراقبت‌های بهداشتی معمولاً به تفاوت‌های بین گروه‌های مختلف اقتصادی اجتماعی در پوشش بیمه درمانی، مقرون‌به‌صرفه بودن، دسترسی و استفاده از مراقبت و کیفیت مراقبت اشاره دارد. اصطلاحات «نابرابری سلامت» و «نابرابری» نیز گاهی برای توصیف تفاوت‌های ناعادلانه استفاده می‌شوند (۴).

بر اساس مطالعه‌ای در خصوص شاخص‌های امید زندگی و امید زندگی سالم در ۲۰۴ کشور دنیا بر مبنای شاخص جمعیت شناختی – اجتماعی (SDI[1]) در سال ۲۰۱۹ انجام شد، شکاف قابل توجهی در سطوح مختلف SDI مشاهده شد. امیدزندگی (LE[2]) و امید زندگی سالم (HLE[3]) در زنان با سطوح پایین SDI به‌ترتیب (۶۷/۶–CI:۶۶/۸) ۶۷/۳ سال و (۵۷/۹–۵۶/۶) ۵۷/۴ سال بود و نابرابری در طول عمر و نابرابری در طول عمر سالم به ترتیب ۱۶/۷ و ۱۴/۴ سال بود. درحالی که در سطوح بالای SDI امید زندگی (LE) و امید زندگی سالم (HLE) در زنان به‌ترتیب (۸۳/۷–CI:۸۳/۶) ۸۳/۷ سال و (۷۰/۷–۶۹/۳) ۷۰/۲ سال بود. همچنین اختلاف‌هایی در LD[4] و HLD[5] بین مردان و زنان وجود داشت (۵).

پرداختن به نابرابری‌های مراقبت‌های سلامت یک تلاش پیچیده و درازمدت است که نیازمند رویکردی چندوجهی است که شامل تغییر سیاست‌ها، ابتکارات بهداشت عمومی و تغییرات فرهنگی در سیستم مراقبت‌های بهداشتی است. دسترسی به منابع ضروری، مانند غذای سالم، مسکن و حمل و نقل ایمن در بهبود نابرابری‌های بهداشتی بسیار مهم است. شواهد نشان داده است که افراد با دسترسی محدود به این منابع ممکن است برای حفظ یک سبک زندگی سالم و مدیریت شرایط مزمن تلاش کنند. تلاش‌ها برای رسیدگی به نابرابری‌های مراقبت‌های بهداشتی باید شامل اصلاحات جامع مراقبت‌های بهداشتی، از جمله گسترش پوشش بیمه سلامت، بهبود زیرساخت‌های مراقبت‌های بهداشتی، افزایش دسترسی به مراقبت‌های اولیه و تقویت عدالت سلامت باشد (۶).

برای رفع چنین چالش‌هایی، موضوع روز جهانی بهداشت برای سال ۲۰۲۴ «سلامت من، حق من» انتخاب شده است. این شعار برای حمایت از حق هر فرد در هر جایی برای دسترسی به خدمات بهداشتی باکیفیت، آموزش و اطلاعات، همچنین آب نوشیدنی ایمن، هوای تمیز، تغذیه خوب، مسکن باکیفیت، شرایط کاری و محیطی مناسب رهایی از تبعیض، انتخاب شده است (۲).

[1] Social Development Indicator
[2] Life Expectancy
[3] Healthy Life Expectancy
[4] Life Disparity
[5] Healthy Life Disparity

[DOI: 10.61186/JBUMS.31.3.256]

منابع

1- World Health Organization. World health statistics 2023: Monitoring health for the SDGs. sustainable development goals. [cited 19 May 2023]. Available at: https://iris.who.int/handle/10665/367912. License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO

2- World Health Day 2024: My health, my right. 2024. [cited 2024 8 April]. Available at: https://www.emro.who.int/world-health-days/2024/index.html

3- Joint United Nations Programme on HIV/AIDS. My health, my right: World AIDS Day, 1 December 2017. [cited 2017 03 November]. Available at: https://www.unaids.org/en/resources/documents/2017/myhealth-myright

4- Kendal O, Artiga S. Disparities in health and health care: 5 key questions and answers. Kaiser Family Foundation. 2023 Apr 21; 11. URL: https://www.kff.org/racial-equity-and-health-policy/issue-brief/disparities-in-health-and-health-care-5-key-question-and-answers/

5- Zheng Y, Canudas-Romo V. Global health inequality: analyses of life disparity and healthy life disparity. Eur J Public Health. 2024; 34(2): 225-9. DOI: 10.1093/eurpub/ckae010

6- Hickson SV. Healthcare disparities. Clinics in Integrated Care. 2024; 22: 100181. DOI: 10.1016/j.intcar.2023.100181

[DOI: 10.61186/JBUMS.31.3.256]